

Warszawa, 17 listopada 2014 r.

Stanowisko

Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie odpowiedzi na pytania:

- „I** Czy radca prawny wykonujący zawód w ramach jednoosobowej kancelarii, może równoległe (jednocześnie) wykonywać zawód w ramach spółki komandytowej, w której będzie pełnił rolę jedyne go komplementariusza. Jedynym przedmiotem działalności sp. k. będzie działalność prawnicza (świadczenie usług prawnych) - jako typowa kancelaria prawna w formie organizacyjnej sp.k. Komandytariuszem takiej spółki będzie natomiast spółka z o.o., której przedmiot działalności nie będzie miał nic wspólnego ze świadczeniem usług prawny (spółka consultingowa), w której radca prawny będzie dysponował udziałami w kapitale zakładowym (radca prawny nie będzie występował w zarządzie tej sp. z o.o.).
- II** Czy radca prawny wykonujący zawód w sposób wskazany pkt. I, może na rzecz jednego ze swoich klientów świadczyć usługi w ramach umowy agencyjnej, bądź umowy zlecenia, których przedmiotem będzie pozyskiwanie kontaktów handlowych w zamian za prowizję/wynagrodzenie?
- III** Czy radca prawny wykonujący zawód w sposób wskazany pkt. I, może świadczyć usługi w ramach umowy agencyjnej, bądź umowy zlecenia, których przedmiotem będzie pozyskiwanie kontaktów handlowych w zamian za prowizję/wynagrodzenie na rzecz podmiotu, który nie jest klientem radcy prawnego?”
- Ad. I** Radca prawny, wg art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, może wykonywać zawód (a więc świadczyć pomoc prawną- zob. art. 6 ust.1 tej ustawy) poprzez zawarcie umowy o pracę, w ramach stosunku służbowego, poprzez przyjęcie zlecenia bądź zobowiązanie się umową o dzieło lub inną umową cywilno- prawną, a także poprzez prowadzenie kancelarii radcy prawnego we własnym imieniu i na własny rachunek lub bycie współlnikiem spółki wskazanej w tym przepisie.

Te „formy” organizacyjno-prawne wykonywania zawodu (tak je określa ust. 3 w art. 8) stanowią zamknięty katalog.

Nie ulega wątpliwości po wielu latach obowiązywania tego przepisu (od 1997 r.), że radca prawny może wykonywać zawód w każdej z tych form organizacyjno- prawnych, a także jednocześnie w różnych formach. Ograniczenie odnosi się do spółki komandytowej i spółki komandytowo-akcyjnej- w których radca prawny może wykonywać swój zawód wyłącznie jako komplementariusz.

Z ustawy o radcach prawnych nie wynika zakaz wykonywania zawodu w charakterze komplementariusza przy jednoczesnym posiadaniu przez radcę prawnego udziałów w kapitale zakładowym spółki z o.o. – będącej komandytariuszem w spółce komandytowej, w której ten radca prawny świadczy pomoc prawną jako komplementariusz.

Posiadanie przez radcę prawnego udziałów w spółce z o.o. (nie powołanej do świadczenia pomocy prawnej) podlega jednak ocenie z punktu widzenia art. 19 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Taka aktywność biznesowa radcy prawnego jest bowiem „czynnością” w rozumieniu tego przepisu- inną niż wykonywanie zawodu. Przepis ten zakazuje uczestniczenia w „zajęciach niedopuszczalnych” a więc w czynnościach, które uwłaczałyby godności zawodu lub podważały do niego zaufanie.

Ad. II i III Zawarcie przez radcę prawnego umowy, w której zobowiązuje się do „pozyskiwania kontaktów handlowych w zamian za prowizję/wynagrodzenie” nie jest czynnością z zakresu świadczenia pomocy prawnej, a więc nie jest wykonywaniem zawodu. Jest to usługa radcy prawnego, która z punktu widzenia art. 19 Kodeksu Etyki jest dopuszczalna o ile nie zostanie uznana za „zajęcie niedopuszczalne”. Zawarcie takiej umowy nie oznacza więc, iż w każdym przypadku jest to czynność, którą trzeba zakwalifikować jako „zajęcie niedopuszczalne”.

Gdyby jednak radca prawny zawierał tego rodzaju umowy „o pozyskiwaniu kontaktów handlowych” na rzecz klienta, któremu świadczy lub świadczył pomoc prawną- należałoby rozważyć, czy łączenie tak różnych usług w relacji radcy prawnego z klientem lub byłym klientem- nie narusza zasad etyki zawodowej odnoszących się do tajemnicy zawodowej, konfliktu interesów, ograniczeń w pozyskiwaniu klientów, zakazu informowania.

W każdym przypadku tj. zarówno gdy umowy są zawierane z klientem lub byłym klientem jak i gdy są zawierane z podmiotem któremu radca nie świadczył pomocy prawnej, ocena dopuszczalności takiej usługi będzie dokonywana z punktu widzenia wynikającego z art. 19 Kodeksu Etyki zakazu uczestniczenia w czynnościach uwłaczających godności zawodu lub podważających do niego zaufanie.

Opracował

Zenon Klatka